

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt torsdag den 3. juli 2008

Sag 498/2007

Anklagemyndigheden
(statsadvokaten for Nord- og Østjylland)
mod

S1 . og

S2

(advokat N.C. Strauss for begge)

I tidligere instans er afsagt kendelser af Retten i Århus' 10. afdeling den 23. oktober 2007 og af Vestre Landsrets 9. afdeling den 25. oktober 2007.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Poul Sørensen, Peter Blok, Børge Dahl, Niels Grubbe og Thomas Rørdam.

Påstande

Kærende, anklagemyndigheden, har nedlagt påstand om, at de indkærede,

S1 og *S2* , under de omstændigheder, der forelå ved Vestre Landsrets kendelse af 25. oktober 2007, burde have været varetægtsfængslet, selv om det på dette tidspunkt ikke var muligt at anbringe de pågældende i varetægtssurrogat i en sikret institution for unge.

S1 og *S2* har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Rigsadvokaten har anført, at anklagemyndigheden har retlig interesse i at få sagen prøvet ved Højesteret, selvom spørgsmålet om varetægtsfængsling ikke længere er aktuelt. Rigsadvokaten har herved nærmere anført, at det har generel interesse at få afklaret, om unge under 18 år ikke skal varetægtsfængsles i tilfælde, hvor det ikke straks fra varetægtsfængslingens iværksættelse er muligt at placere de pågældende i en sikret institution.

Om spørgsmålet om varetægtsfængsling har Rigsadvokaten anført, at det kan lægges til grund, at samtlige betingelser for varetægtsfængsling, efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, og stk. 3, var opfyldt på tidspunktet for Vestre Landsrets kendelse af 25. oktober 2007. Det følger af forarbejderne til bestemmelsen i retsplejelovens § 765, at der ikke kan ske varetægtsfængsling i surrogat i tilfælde, hvor betingelserne for varetægtsfængsling efter § 762 ikke er opfyldt. Varetægtsfængsling af unge under 18 år bør som udgangspunkt ske i surrogat, hvis dette må anses for en tilstrækkelig foranstaltning. Den unge kan imidlertid anbringes i arrest indtil placering i en sikret institution kan finde sted. Endvidere kan der i tilfælde af særlig grov eller farlig kriminalitet ske varetægtsfængsling i arrest frem for i en sikret institution.

Rigsadvokaten har endvidere anført, at Vestre Landsrets anvendelse af reglerne om varetægtsfængsling og surrogatfængsling ikke er i overensstemmelse med de gældende regler, retningslinjer og retspraksis. Spørgsmålet om varetægtsfængsling af

S1 og S2 bør ikke afgøres alene på grundlag af den tilfældige omstændighed, om der er mulighed for straks at anbringe de pågældende i en sikret institution. Rigsadvokaten har herved nærmere anført, at der forelå oplysning om, at der allerede den følgende dag var en ledig plads på en sikret institution til en af de sigtede, at sagen vedrører voldelig kriminalitet af en art, der normalt vil føre til varetægtsfængsling, hvis varetægtsbetingelserne er opfyldt, og at forholdet er begået af flere personer efter forudgående planlægning over for en kun 14-årig forurettet.

S1 og S2 har anført, at Retten i Århus ud fra sagens omstændigheder har vurderet, at der ikke var tale om en sag af en sådan karakter, at der burde være sket varetægtsfængsling i arrest, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3. Frihedsberøvelsen (i form af indsættelse i almindeligt arrest) ville stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af de sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan forventes hvis de sigtede findes skyldige.

Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret finder, at anklagemyndigheden – uanset at spørgsmålet om varetægtsfængsling ikke længere er aktuelt – har retlig interesse i at få prøvet landsrettens kendelse af 25. oktober 2007.

Herefter udtaler fire dommere – Poul Sørensen, Børge Dahl, Niels Grubbe og Thomas Rørdam:

Under hensyn til karakteren og grovheden af det påsigtede forhold sammenholdt med de omstændigheder, der efter byrettens og landsrettens kendelser begrundede anvendelsen af fængslingsbestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, finder vi, at det ikke ville have været i strid med proportionalitetsreglen i § 762, stk. 3, at træffe bestemmelse om varetægtsfængsling af de sigtede, selv om der på tidspunktet for byrettens kendelse af 23. oktober 2007 ikke var pladser i en sikret institution for unge, hvor de sigtede kunne anbringes i surrogat i medfør af retsplejelovens § 765. Der er herved tillige henset til, at der allerede dagen efter byrettens kendelse var plads til den ene af de sigtede i en sikret institution, og at retten – evt. i forbindelse med, at varetægtsfængslingsperioden i første omgang blev fastsat til f.eks. 7 dage – kunne have truffet afgørelse om, at de sigtede skulle overføres til en sikret institution for unge, så snart pladsforholdene tillod dette.

Vi stemmer herefter for at tage anklagemyndighedens påstand til følge som neden for bestemt.

Dommer Peter Blok udtaler:

Jeg stemmer af de grunde, der er anført af byretten, for at stadfæste landsrettens kendelse.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Thi bestemmes:

§ 1 og § 2 burde under de omstændigheder, der forelå ved Vestre Landsrets kendelse af 25. oktober 2007, have været varetægtsfængslet med be-

stemmelse om, at de skulle overføres til en sikret institution for unge under 18 år, så snart plads hertil var til rådighed, jf. retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3.

--0000--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 3. juli 2008



Lisbeth Nielsen

Overassistent